

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор,
член-кореспондент НАН України

М.В. Поляков

« 17 »

2017 р.

«УЗГОДЖЕНО»

Проректор з науково-педагогічної
роботи

С.О. Чернецький

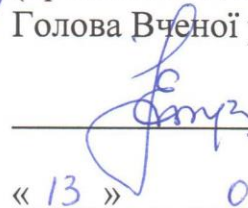
« 17 »

02

2017 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ
(спеціалізація «Фінанси і кредит»)**

Розглянуто на засіданні
Вченої ради економічного факультету
(протокол від 31.01.2017 р. № 7)
Голова Вченої ради

С.О. Смирнов

« 13 »

02

2017 р.

Дніпро
2017

ВСТУП

Підготовка за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування ґрунтується на теоретичній та практичній підготовці студентів, які навчаються за першим (бакалаврським) рівнем за напрямом підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» та потребує сучасного типу економічного мислення.

Підготовка фахівців ґрунтується на теоретичних засадах і практичних підходах, які розглядаються в програмах дисциплін циклу професійної підготовки, що визначені стандартом вищої освіти з напрямку підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит». Класифікація економічних наук передбачає виділення загальних, спеціальних і галузевих економічних наук. Фахове вступне випробування зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування є формою перевірки рівня знань студентів, які бажають навчатися на 5-му курсі, та визначення освітньо-професійної програми, за якою може продовжити навчання студент – «магістр» або «спеціаліст».

До фахового вступного випробування зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування включено питання з нормативних дисциплін загальноекономічної та фахової підготовки:

1. Фінанси.
2. Фінанси підприємств.
3. Страхування.
4. Бюджетна система.

Завдання фахового вступного випробування зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування включають 50 тестових питань закритого типу. У тестовому питанні пропонується чотири відповіді, вірною з яких є лише одна. Максимально можлива кількість балів за умов правильного виконання всіх завдань складає 100 балів. Відповідь на кожне тестове питання закритого типу оцінюється у 2 бали. Якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповідь не надано – нараховується 0 балів.

РОЗДІЛ 1. ФІНАНСИ

Тема 1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів

Поняття і сутність фінансів. Роль фінансів у процесі розширеного відтворення. Функції фінансів. Фінанси як економічна категорія в системі соціально-економічних категорій. Сутність і структура фінансової системи України. Централізовані і децентралізовані фінанси в структурі фінансової системи. Державні доходи та способи їх мобілізації. Державні видатки.

Тема 2. Фінансове право і фінансова політика

Державна політика в сфері фінансів. Моделі фінансових відносин у суспільстві. Фінансовий механізм як інструмент реалізації фінансової політики держави. Поняття, предмет і метод фінансового права.

Тема 3. Податки. Податкова система

Поняття, сутність і функції податків. Класифікація податків. Податкова система: поняття, основи побудови. Особливості непрямого оподаткування в Україні. Характеристика прямих податків.

Тема 4. Бюджет. Бюджетна система

Державний бюджет як економічна категорія та як основний фінансовий план держави. Функції бюджету. Бюджетна система і бюджетний устрій України. Принципи побудови бюджетної системи України. Економічна сутність доходів і видатків бюджету. Способи мобілізації доходів Державного бюджету. Основні напрямки витрачання бюджетних коштів в Україні. Сутність дефіциту бюджету та причини його появи. Види бюджетного дефіциту.

Економічна сутність і призначення державного кредиту. Види державного кредиту. Державний борг: сутність, види, причини виникнення та джерела погашення.

Тема 5. Фінанси суб'єктів господарювання

Фінансові відносини суб'єктів господарювання. Методи організації фінансової діяльності підприємств. Фінансові ресурси підприємств та джерела їх формування.

Тема 6. Страхування. Страховий ринок

Економічна необхідність і роль страхування в забезпеченні безперервності суспільного виробництва. Сутність, призначення й функції страхування. Суб'єкти страхових відносин. Об'єкти страхових правовідносин. Класифікація страхування. Сутність і структура страхового ринку.

Тема 7. Фінансовий ринок.

Сутність фінансового ринку його функції та роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів. Класифікація фінансових ринків. Суб'єкти фінансового ринку. Інфраструктура фінансового ринку.

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 1. Основи фінансів підприємств

Поняття й сутність фінансів підприємств. Місце фінансів підприємств у системі державних фінансів. Функції фінансів підприємств. Форми прояву фінансів підприємств. Принципи організації фінансів підприємств. Грошові доходи, грошові фонди та фінансові ресурси підприємств. Фінансова діяльність підприємства, її організація. Фінансовий механізм підприємства. Фінансово-економічний аналіз

діяльності підприємства. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва.

Тема 2. Грошові надходження підприємств

Сутність, склад та класифікація грошових надходжень підприємств. Виручка від реалізації продукції (робіт, послуг). Доходи від фінансово-інвестиційної та іншої діяльності. Інші грошові надходження

Тема 3. Формування й розподіл прибутку підприємства

Сутність, функції та роль прибутку. Основні показники прибутку. Балансовий прибуток і його склад. Прибуток від реалізації продукції. Прибуток від реалізації інших активів. Позареалізаційний прибуток. Чистий прибуток підприємства. Методи розрахунку прибутку. Собівартість продукції та її вплив на прибуток. Система показників рентабельності та методика їх розрахунку. Розподіл та використання прибутку підприємств

Тема 4. Оборотні кошти та їх організація на підприємстві

Сутність, склад і розміщення оборотних коштів підприємства. Принципи організації оборотних коштів. Оборотні фонди та фонди обігу підприємства. Методи визначення потреби в оборотних коштах. Розрахунок норм та нормативів оборотних коштів. Економічний метод обчислення потреби в оборотних коштах. Джерела формування обігових коштів. Показники стану та ефективності використання оборотних коштів підприємства

Тема 5. Фінансове забезпечення відтворення основних фондів

Сутність та склад основних фондів підприємств. Оцінка основних фондів підприємства. Знос і амортизація основних фондів. Методи нарахування амортизації. Показники стану й ефективності використання основних виробничих фондів.

РОЗДІЛ 3. СТРАХУВАННЯ

Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування

Суть страхування як економічної категорії. Виникнення та етапи розвитку страхування. Характерні ознаки страхування. Об'єкти страхування. Функції страхування. Принципи страхування. Класифікація видів страхування. Страхові ризики та методи їх оцінювання. Управління ризиком та його основні етапи.

Тема 2. Страховий ринок

Поняття страхового ринку. Структура страхового ринку. Об'єкти і суб'єкти страхового ринку. Інфраструктура страхового ринку. Організація системи страхування в Україні. Структура страхових компаній. Об'єднання і асоціації страховиків, їх функції, завдання та місце на страховому ринку. Страхові посередники. Державне регулювання страхової діяльності.

Тема 3. Страхова послуга та особливості її реалізації.

Сутність страхової послуги. Механізм реалізації страхової послуги. Види страхових послуг. Порядок укладання та ведення страхової угоди. Основний зміст страхової угоди. Документальне оформлення страхової угоди. Механізм реалізації страхової угоди.

Тема 4. Страхові послуги в особистому страхуванні.

Основні форми страхування життя. Особливості оформлення договору страхування життя і пенсій. Умови угоди страхування від нещасних випадків.

Механізм реалізації угоди страхування від нещасних випадків. Умови обмеження відповідальності страхової компанії. Умови страхової угоди медичного страхування.

Тема 5. Страхові послуги у майновому страхуванні.

Майнове страхування, його необхідність і значення. Особливі умови угод сільськогосподарського страхування. Майнове страхування юридичних осіб. Майнове страхування фізичних осіб. Умови угод автотранспортного страхування. Класифікація об'єктів автотранспортного страхування і фінансові умови страхування. Види угод морського страхування. Угоди авіаційного страхування.

Тема 6. Страхові послуги у страхуванні відповідальності.

Суть і призначення страхування відповідальності. Види угод по страхуванню відповідальності.

РОЗДІЛ 4. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА

Тема 1. Сутність, призначення і роль бюджету держави

Функції держави як визначальний чинник формування бюджету. Бюджет держави як економічна категорія. Роль і місце бюджету у перерозподільних відносинах у суспільстві. Бюджетна централізація ВВП та її межі.

Тема 2. Бюджет як основний фінансовий план держави

Склад і структура доходної та видаткової частини бюджету, фактори, що впливають на них. Правовий характер бюджету як фінансового плану, його чинники. Бюджетний процес та його складові. Завдання, принципи і методи бюджетного планування. Бюджет як централізований фонд грошових коштів держави, його характерні ознаки та місце у системі державних фінансів. Роль і місце бюджету у фінансовому механізмі.

Тема 3. Бюджетний дефіцит і джерела його фінансування

Стан бюджету як фінансового плану: рівновага доходів і видатків, перевищення доходів над видатками, бюджетний дефіцит. Форми перевищення доходів над видатками: бюджетні резерви, бюджетний надлишок, бюджетний профіцит. Бюджетний дефіцит: визначення, причини виникнення, види, джерела покриття, наслідки. Шляхи подолання дефіциту бюджету та державного боргу в Україні.

Джерела фінансування дефіциту бюджету. Гарантії виконання боргових зобов'язань.

Тема 4. Бюджетний устрій і побудова бюджетної системи України

Поняття бюджетного устрою і бюджетної системи, їх співвідношення. Основи бюджетного устрою: виокремлення видів бюджетів; встановлення принципів побудови бюджетної системи; організація розмежування доходів і видатків між ланками бюджетної системи; встановлення характеру і форм взаємовідносин між бюджетами.

Принципи побудови бюджетної системи України, їх оцінка. Склад бюджетної системи України. Державний бюджет України, його призначення, склад і структура доходів і видатків. Роль державного бюджету в регіональному, галузевому і соціальному перерозподілі. Республіканський бюджет АРК. Місцеві бюджети, їх види, склад і структура доходів і видатків. Роль республіканського бюджету АРК та місцевих бюджетів у регіональному розвитку.

Тема 5. Міжбюджетні відносини і система бюджетного вирівнювання

Зміст і складові частини міжбюджетних відносин. Підстави існування між бюджетних відносин. Інструменти здійснення та система між бюджетних відносин в Україні. Перерозподіл бюджетних ресурсів. Між бюджетні трансферти та їх види. Законодавче забезпечення бюджетного регулювання.

Тема 6. Система доходів бюджету

Методи формування доходів бюджету. Джерела формування доходів бюджету. ВВП як основа дохідної бази бюджету. Причини та умови використання національного багатства для формування доходів бюджету. Склад і структура доходів бюджету України, їх класифікація. Неподаткові доходи бюджету, їх характеристика. Офіційні трансферти та їх роль у формуванні доходів окремих бюджетів. Державні і місцеві позики.

Тема 7. Система видатків бюджету

Роль видатків бюджету у фінансовому забезпеченню соціально-економічного розвитку. Наукова класифікація видатків бюджету, її ознаки. Процесуальна класифікація бюджетних видатків: функціональна, відомча та економічна. Оптимізація структури видатків бюджету, її критерії. Форми бюджетного фінансування: кошторисне фінансування, державні інвестиції, бюджети кредити, державні трансферти. Методи бюджетного фінансування. Кошторисне фінансування як основна форма бюджетного фінансування. Основи кошторисного планування та фінансування, види кошторисів, їх структура.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базилевич В.Д. Страхування: підручник / за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2008. – 1019 с.
2. Біла О. Г. Фінанси підприємств: навч. посіб. / О.Г. Біла – Львів: «Магнолія 2006», 2008. – 383 с.
3. Бюджетна система: навч. посібник / за ред. Р.С. Сорока, І.Г. Благун. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2011. – 236 с.
4. Бюджетна система: підруч. / за ред. С.І. Юрія, В.Г. Дем'янишина, О.П. Кириленко. – Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – 624 с.
5. Бюджетна система: підручник / за наук. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури; Тернопіль: Економ. думка. 2012. – 871с.
6. Василик О.Д. Теорія фінансів: Підручник. – К.: НІОС, 2008. – 253 с.
7. Величко Г. О. Фінанси підприємств: навч. посібн. / Г. О. Величко, Л. М. Дейніс, О. В. Тарасова. – Одеса: ОНЕУ, 2012. – 248 с.
8. Вовчак О.Д. Страхування: навч. посібник / О.Д. Вовчак. – 2-е вид., випр. – Львів : Новий світ-2000, 2011. – 479 с.
9. Глущенко А.С. Фінанси: навч. посіб. / А.С. Глущенко. – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 440 с.
10. Говорушко Т.А. Страхові послуги. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 400с.
11. Державні фінанси: підручник / за ред. І.Г. Ткачук. – Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника», 2015. – 510 с.
12. Квасницька Р. С. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навч. посіб./ Р. С. Квасницька. – К., 2013. – 632 с.
13. Кремень О. І. Фінанси: Навч. посіб./ О. І. Кремень. – К., 2012. – 412 с.
14. Місцеві фінанси: підруч. / за ред. д.е.н., проф. О.П. Кириленко. – Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2015. – 448 с.
15. Непочатенко О. О. Фінанси підприємств. підруч. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 504 с.
16. Онисько С.М. Фінанси підприємств: підруч. для студентів вищих закладів освіти / С.М. Онисько, П.М. Марич – друге видання виправлене і доповнене – Львів: „Магнолія 2006”: 2008. – с. 367.
17. Пасічник Ю.В. Бюджетна система України: навч. посіб. / Ю. В. Пасічник. – К.: Знання, 2008. – 670 с.
18. Петрович Й.М. Економіка і фінанси підприємства: навч. посіб. / Й.М. Петрович, Л.М. Прокопишин-Рашкевич. – Львів: Магнолія 2006, 2014. – 408 с.
19. Плиса В.Й. Страхування: підр. / В.Й. Плиса. – К.: Каравела, 2010. – 472 с.
20. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: підручник / А.М. Поддєрьогін. – 6-е вид., перероб. і виправ. – К.: КНЕУ, 2008. – 552 с.
21. Романенко О.Р. Фінанси: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 312 с.
22. Смолянська О. Фінансовий ринок. Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2008.
23. Стойко О. Я. Фінанси: Навч. посіб./ О.Я. Стойко, Д. І. Дема. – К., 2014. – 432 с.

24. Страхові послуги: підручник. – У 2 част. – Ч.1 / за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Логос, 2014. – 496 с.
25. Страхові послуги: підручник. – У 2 част. – Ч.2 / за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Логос, 2014. – 544 с.
26. Страхування: навч. посіб. / за ред. Т.А. Говорушко. – К.: – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 328 с.
27. Страхування: теорія та практика: Навч.-метод. посіб. / за заг. ред. проф. Внукової Н.М. - Харків: Бурун Книга, 2008. - 376 с.
28. Тарасенко І.О. Фінанси підприємств: підручник / І.О. Тарасенко, Н.М. Любенко. – К. : КНУТД, 2015. – 360 с.
29. Ткаченко Н.В. Страхування: підручник / Н.В. Ткаченко. – К.: УБС НБУ, 2014. – 570 с.
30. Федосов В.М. Теорія фінансів: Підручник / В.М. Федосов, П.І. Юхименко, Л.Л. Лазебник. – К., 2010. – 576 с.
31. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні): підруч. для студентів ВНЗ / за ред. В.О. Онищенко. – Київ: Центр учбової літератури, 2016. - 599 с.
32. Фінанси : практикум / за ред. І.О. Школьник та ін. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. – 218 с.
33. Фінанси держави: навч. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання напряму підгот. 6.030508 «Фінанси і кредит» / Т. Я. Андрейків, М. В. Сороківська. - Львів: Львів. комерц. академ., 2016. – 252 с.
34. Фінанси підприємств: Підручник для студентів. Онисько С.М., Марич П.М. – Львів: «Магнолія 2006», 2008. – 367 с.
35. Фінанси підприємств: практикум для студентів вищих навчальних закладів освіти України / За загальною редакцією С.М. Онисько. – Львів: «Магнолія 2006», 2014. – 312 с.
36. Фінанси підприємства: Навч. посіб.: курс лекцій/ За ред. д.е.н., проф. Г.Г. Кірейцева . – Київ: ЦУЛ, 2007. - 268 с.
37. Фінанси: Навч. посіб. / За ред. В.І. Оспіщева. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: Знання, 2008. – 366 с.
38. Фінанси: навч. посіб.: [в 2 ч.] / за заг. ред. Баранової В.Г. – Одеса: Атлант, 2015. – Ч. 1. – 2015. – 344 с. Ч. 2. – 2015. – 309 с.
39. Фінанси: підручник. / за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. – 2-ге вид. переробл. і доповн. – К.: Знання, 2012. – 687 с.
40. Шумелда Я.П. Страхування: Навч. посіб. – Т.: Джура, 2008.
41. Юшко С.В. Бюджетна система: навч. посіб. / С.В. Юшко. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2013. – 348 с.
42. Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств: Навч. посіб./ О. Б. Ярошевич. – К., 2012. – 341 с.

Завідувач кафедри фінансів

О.М. Грабчук